

De elementen: water

Na een flink aantal minder bekende leden van bekende geslachten komen in de serie De Wereldbol nu de elementen aan bod. Peter Knippels behandelt de komende periode niet alleen water, aarde en vuur, maar neemt ook andere facetten mee als temperatuur, licht en voortplanting. Dit keer het element water.

Tekst en foto's: Peter Knippels

Dit artikel is één uit een reeks van zes waarin stil gestaan wordt bij 'de elementen': de externe factoren die de groei en ontwikkeling van bolgewassen beïnvloeden en zelfs bepalen. In de eerste uit de reeks wordt stil gestaan bij water. Het gaat niet alleen om de aanwezigheid van water, maar ook om de afwezigheid ervan.

IN RUST

Turkije en de Griekse eilanden in de Egeïsche Zee zijn het westelijk deel van een groeigebied van voorjaarsbloeiende bolgewassen dat zich uitstrekt via de Kaukasuslanden en het noorden van Iran en Irak, tot in Centraal-Azië. Dit uitgestrekte gebied is een van de belangrijkste groeigebieden van vertegenwoordigers van de familie der Hyacinthaceae.

In de berggebieden in centraal Azië (het noordelijk deel van Afghanistan, Irak en Iran en landen als Armenië, Georgië, Kazakstan, Turkmenistan, Oezbekistan en Azerbeidzjan) groeien met name voorjaarsbloeiende bolgewassen, veelal op hoogten boven 1.000 meter. De periode tussen het invallen van de dooi tot de droge en warme zomers is kort. Er kan sprake zijn van regenval in de lente en/of in de herfst. De groeiperiode van de planten in het voorjaar is kort; maximaal drie maanden, soms korter.

De belangrijkste omgeving waar bolgewassen voorkomen wordt gevormd door de berghellingen op een hoogte van 500 tot 3.000 meter. Op grotere hoogten zijn meer wolken en valt relatief meer regen dan op lagere hoogten. De hier groeiende bolgewassen verlangen voor uitgroei volgend seizoen een koude en droge winter. In de winter zijn de berghellingen en plateaus bedekt met een laag sneeuw. Als in het voorjaar de sneeuw smelt, krijgen de planten vol-

Muscari comosum 'Plumosum'

doende water om te kunnen uitgroeien. Zodra het stopt met regenen aan het einde van de lente en het warm en droog wordt gedurende de zomer, sterft de vegetatie af en gaan de bollen in rust. In de zomer zien de berghellingen er uit als een woestijn.

BINNEN EN BUITEN

Als je dit vertaalt naar kweekomstandigheden bij ons, dan vragen de planten in twee perioden water: najaar en voorjaar. De planten worden droog gehouden in de winter en de zomer. Dit moet ik direct nuanceren. Er zijn bolgewassen die enige tolerantie bezitten wat betreft water in de winter. Een vochtige bodem heeft geen negatief effect op groei en ontwikkeling. Dit zien we bij verschillende soorten Ornithogalum en Tulipa. Andere gewassen zijn minder tolerant en rotten weg in de bodem als de grond vochtig is in de winter. Deze planten lenen zich niet voor volvelds kweken en daarom kweek ik ze in potten. In het najaar (september) gaan de potten uit de kas naar buiten. Na een maandje buiten gaan ze terug de kas in en geef ik in de kas bijna geen water. In februari gaan de potten weer naar buiten. Als vanaf mei het blad is afgestorven, gaan de potten direct weer naar binnen en laat ik de grond geheel opdrogen. Ik verpot de planten om de twee jaar. Ik kweek op deze manier met succes verschillende soorten Allium, Muscari, Colchicum, Scilla en Arum.

Ornithogalum tenuifolium